

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Jaarverslag 2018

Zorgzaam samenleven

KRISTIEN NYS EN AN VAN CAUWENBERGHE

Kristien Nys en An Van Cauwenberghe

Armoede zorgt voor een minder sterk sociaal netwerk

*Mensen in armoede hebben minder kansen om duurzame relaties aan te knopen en te onderhouden. In 2018 onderzocht Odisee, het Kenniscentrum Gezinswetenschappen, in opdracht van de Vlaamse minister van Armoedebestrijding en het Departement WVG - dat het Vlaams armoedebestrijdingsbeleid coördineert - hoe persoonlijke netwerken van mensen in armoede kunnen worden versterkt. **Kristien Nys** van het kenniscentrum en **An Van Cauwenberghe** van de afdeling Welzijn en Samenleving leggen uit.*

“Een sterk sociaal netwerk kan de levenskwaliteit van mensen in armoede ten goede komen”, zegt An Van Cauwenberghe. “Steeds meer welzijnsorganisaties zetten daarop in. Met de studie van Odisee werd in kaart gebracht wat er al bestaat, wat werkt en wat niet, en op welke manier mensen in armoede dit ervaren.”

“We onderzochten de kritische succesfactoren en randvoorwaarden om de persoonlijke netwerken van mensen in armoede duurzaam te versterken. Enerzijds op basis van een literatuur- en praktijkverkenning, anderzijds op basis van de input van een stuurgroep en verschillende interviews en focusgroepen met ervarings- en praktijkdeskundigen uit verschillende domeinen”, zegt Kristien Nys. “Het onderzoeksteam heeft veel inspanningen geleverd om de stem van mensen met een armoede-ervaring te laten horen. Ze zijn in onderzoek nog te vaak ondervertegenwoordigd. Fijn dat we erin geslaagd zijn om hen te betrekken en dat het ook voor henzelf een positieve ervaring was.”

Onderzoeksresultaten

“Het onderzoeksrapport werd opgeleverd in 2018. Daaruit blijkt dat er heel wat verschillende initiatieven bestaan om de persoonlijke netwerken van mensen in armoede te versterken. Denk aan cursussen om sociaal competent te worden, aan kansrijke buddy’s die mensen in armoede aan contacten helpen, aan vrijwilligerswerk of zorgzame buurten die het sociale weefsel versterken. Er bestaan verschillende methodes en werkmodellen. Uit de SWOT-analyse bleek dat elk netwerkversterkend initiatief zijn waarde, zijn sterktes en uitdagingen heeft. We kunnen niet zeggen welke methode het beste werkt, maar dat was ook niet de opzet van het onderzoek. Bovendien vraagt hulpverlening maatwerk. Wat de ene persoon goed helpt, werkt misschien niet voor iemand anders”, aldus Kristien Nys.

“Naast het versterken van sociaal kapitaal, zijn structurele maatregelen nodig om mensen in armoede te versterken”

“We onderzochten ook de toegankelijkheid en de bekendheid van initiatieven. Mensen weten soms niet dat er initiatieven bestaan die hen kunnen ondersteunen. Ook voor het werkveld was nog niet altijd duidelijk wat er op dat vlak allemaal bestaat. Verder toont het onderzoek aan dat er in eerste instantie structurele maatregelen nodig zijn (cf. inkomensverhogende maatregelen) om mensen in armoede te versterken en deelname aan het maatschappelijk leven mogelijk te maken. Enkel het sociaal kapitaal versterken, lost het onderliggende probleem niet op, maar biedt wel een belangrijke ondersteuning.”

Subsidies voor projecten

In het verlengde van deze studie werd een subsidie toegekend aan 28 projecten die het persoonlijk netwerk van mensen in armoede versterken. “De projectoproep spitte zich toe op het werkmodel ‘persoonlijke vriend’, waarbij een vrijwillige sleutelfiguur wordt ingeschakeld om een persoon in armoede te ondersteunen”, zegt An Van Cauwenberghe. “Een relatief jong model, waarbij nog ruimte is voor versterking en dat een aanvulling vormt op het reguliere aanbod.”

“De 28 projecten krijgen samen ongeveer 1.400.000 euro. Elk project krijgt maximum 50.000 euro over een periode van drie jaar. Het Departement WVG volgt deze projecten financieel en inhoudelijk op.”

“Dit sluit bovendien ook aan bij de doelstellingen uit het decreet lokaal sociaal beleid en de vermaatschappelijking van de lokale hulp- en dienstverlening, waarbij de Vlaamse overheid lokale besturen ondersteunt en instrumenten aanreikt bij het voeren van een lokaal sociaal beleid”, besluit An Van Cauwenberghe. “We werken enerzijds faciliterend, door het onderzoek, en anderzijds subsidiërend, door nieuwe initiatieven te financieren.”

Meer lezen over netwerkversterking bij mensen in armoede?